

13. HUDBA A KREŠĽANIA

Všetky najlepšie melódie.

1. PRÍPRAVA

A. VÝCHODZIE TEXTY

- **Kološanom 3,16:**

SEP „Kristovo slovo nech vo vás bohato prebýva vždy vtedy, keď sa budete so všetkou múdrosťou učiť a napomínať a pod vplyvom milosti spievať vo svojich srdciach Bohu žalmy, hymny, duchovné piesne.“

NPK „Majte stále na pamäti, čo nás Kristus učil a čerpajte z jeho slov múdrosť a obohatenie. Navzájom sa poučajte a napomínajte. A v srdci nech vám vždy zvučia žalmy, chválospevy a duchovné piesne.“

- **Žalm 81,2.3:**

SEP „Plesajte v Bohu, on je naša sila! Zvučne jasajte Jákobovmu Bohu! 3. Zaspievajte, zabubnujte, rozozvučte gitaru a harfu!“

- **Testimonies for the Church [Svedectvo pre cirkev], zv. 1, s. 497:** „Hudba, ak nie je zneužívaná, je veľkým požehnaním; ak je však zle použitá, stáva sa strašným prekliatím. Vzrušuje, ale nenaplnuje silou a odvahou, ktoré môže kresťan nájsť len pri tróne milosti, kde pokorne predkladá svoje potreby a hlasito so slzami prosí o nebeskú silu, aby odolal mocným pokušeniam diabla. Satan vedie mladých ľudí do zajatia. Čo by som len mala povedať, aby som ich primäla k zlomeniu jeho omamnej moci! Je to zručný kúzelník, ktorý ich vábi do záhuby.“

B. DÔLEŽITÉ POZNÁMKY K ÚLOHE „HUDBA A KREŠĽANIA“

Hudba je ústrednou súčasťou kultúry mládeže a hrá obrovskú úlohu v živote väčšiny dospievajúcich. Svetská populárna hudba je všade a máme dobré dôvody znepokojovať sa posolstvami, ktorá naši mladí ľudia počúvajú. Musíme ich naučiť súdnosti, aby si dokázali múdro vybrať, čo budú počúvať. Ale čo kresťanská hudba? Aký druh hudby je vhodný k chválení Boha a k tomu, aby nás povznášal v našom kresťanskom živote? Táto úloha vyzýva dospievajúcich, aby sa zamysleli nad hudbou, ktorú počúvajú a nad pravidlami, podľa ktorých ju posudzujú.

C. CIELE

Chceli by sme, aby žiaci na základe tejto úlohy:

1. Dokázali analyzovať hudbu, ktorú počúvajú, pokiaľ ide o jej štýl a slovný obsah.
2. Formulovali svoje vlastné pravidlá pre výber hudby, ktorú budú počúvať.
3. Prijali biblické pravidlá pre hudbu.

D. POMÔCKY

Úvod: (Aktivita A) kazetový prehrávač alebo CD prehrávač, nahrávky piesní, ktoré si žiaci priniesli; (Aktivita B) hudobné nástroje, Biblia.

Súvislosti: Biblia, žiacke úlohy.

Aplikácia: Papiere, ceruzky.

2. PREPOJENIE

A. OPAKOVANIE

Desať minút, kedy žiaci prichádzajú využite nasledovne:

1. Opýtajte sa žiakov, ktorý verš z časti na stredu ich najviac zaujal a oslovil. Povzbudte ich aby sa tento verš pokúsili povedať naspamäť.
2. Dajte im príležitosť podeliť sa o vlastné „výroky“, ktorý si napísali k pondelňajšej lekcii. Hovorte potom zvlášť o tých, ktoré celkom nevystihujú kresťanský pohľad na život. (Takéto výroky sa zrejme neobjavia v každej lekcii.)
3. Pozrite sa spoločne na rôzne odpovede, ktorými reagovali na otázky v časti na nedeľu. Diskusiu o týchto rôznych názoroch zakončite myšlienkami z časti „Dôležité poznámky k ...“ uvedenými v metodickéj príručke pre učiteľov.

Pokiaľ máte väčší počet študentov, je dobre, aby sa na túto aktivitu rozdelili do menších skupiniek s dospelým vedúcim.

B. ĎALŠIE SÚČASTI SOBOTNEJ ŠKOLY

- **Song servis**
- **Misijná časť**
- **Oznámenie**

3. ÚVOD

POZNÁMKA PRE UČITEĽOV: Zostav si vlastný program s alternatívami z nižšie uvedených kategórií – Úvod, Súvislosti, Aplikácia a Záver. Maj však na pamäti, že žiaci musia dostať príležitosť k interakcii (k aktívnej účasti a vzájomnej výmene názorov) a k štúdiu Písma. Niekde by si mal odvrátiť ich pozornosť od úlohy na tento týždeň, inde ich na ňu zas upozorniť.

A. ÚVODNÁ AKTIVITA

Pripravte sa – Niekoľko dní dopredu zatelefonuj šiestim až ôsmim žiakom zo svojej triedy (alebo všetkým, pokiaľ máš malú triedu) a požiadaj ich, aby si s sebou do sobotnej školy priniesli kazetu alebo CD so svojou obľúbenou piesňou a napísaný alebo vytlačený text tejto piesne.

Pozor – Povedz v triede, že si popočúvame niekoľko piesní, ktoré si žiaci z vašej triedy vybrali ako svoje obľúbené. Prehraj časti jednotlivých piesní (30-60 sekúnd) a prečítaj text.

Štart – Vždy, keď prehráš jednu pieseň, snaž sa žiakov primäť k diskusii otázkou: **Čo si myslíte o tomto štýle hudby? O tejto konkrétnej piesni? Aké vo vás zanecháva pocity?**

Aké posolstvo je v nej obsiahnuté?

Odozva – Spýtaj sa: **Čo bolo na hudbe, ktorú sme si práve vypočuli, duchovne povznášajúce a posilňujúce? Vnímali ste niečo ako nevhodné k počúvaniu a zábave pre kresťanov? Ak áno, čo?**

B. ÚVODNÁ AKTIVITA

Pripravte sa – Dopredu si rozdeľ triedu do skupín po troch až piatich žiakov. Zaisti, aby v každej skupine bol aspoň jeden človek s nejakou hudobnou zručnosťou, ktorý pravdepodobne príde do sobotnej školy. Dohovorte sa, že sa zídete na mieste, kde budú mať jednotlivé skupiny k dispozícii priestor oddelený od ostatných (najlepšie sú oddelené miestnosti, ale tie nie sú vždy praktické) a prístup k niekoľkým hudobným nástrojom (klavír, klávesy, gitara).

Pozor – Až sa žiaci dostavia, rozdeľ ich do skupín a každej skupine pridie jeden z nasledujúcich žalmov: 66, 81, 89, 92, 95, 96, 98, 100, 149, 150. Úlohou každej skupiny bude vybrať si z tohto žalmu niekoľko veršov, ktoré sa im páčia, a zhudobniť ich, pričom môžu použiť akýkoľvek hudobný štýl, ktorý považujú za vhodný.

Štart – Daj skupinám asi 10 minút na prípravu piesne a potom im povedz, aby sa vrátili späť a zaspievali ju ostatným žiakom v triede.

Odozva – Opýtaj sa: **„Ako ste určili, ktorá hudba je vhodná? Aká hudba je vhodná k chválení a uctievanu Boha?“**

C. ÚVODNÁ ILUSTRÁCIA

Svojimi vlastnými slovami porozprávaj nasledujúci príbeh:

Petra je nadšenou fanynkou svojej obľúbenej rockovej skupiny. Celú stenu vo svojej izbe má polepenú jej plagátmi, vlastní všetky jej CD a navštívila všetky koncerty, ktoré kedy sa konali v okolí jej bydliska. Od tej doby, čo sa stala kresťankou, začala ju tato hudba trochu znepokojovať. Niektorí priatelia jej hovoria, že by túto skupinu nemala počúvať, pretože to nie sú kresťania. „Ale ich texty nie sú zlé,“ hovorí Petra. „Nie sú len o drogách, sexe a podobných veciach – spievajú o láske a priateľstve.“ A čo životný štýl tejto skupiny? No, hlavný spevák bol pred niekoľkými mesiacmi zatknutý za prechovávanie drog a od tej doby sa lieči. Je dôvod, aby sa Petra znepokojovala? Tú hudbu má stále veľmi rada a hovorí, že sa pri nej cíti dobre, ale úprimne chce, aby z nej Boh urobil človeka podľa svojho zámeru.

Odozva – Spýtaj sa: **Čo by si povedal/a Petre, keby si bol/a jej kamarátkou/kamarátom? Ako jej počúvanie tejto skupiny pomôže v kresťanskom raste? Ako by jej mohlo počúvanie tejto skupiny v tomto raste zabrániť? Pokiaľ onú hudbu prestane počúvať a zbaví sa plagátov a CD, bude jej správanie extrémne či fanatické? Je v poriadku, keď kresťan stále ešte rád počúva svetskú hudbu? Ako sa ohľadne hudby rozhoduješ ty?**

4. SÚVISLOSTI

A. PREPOJENIE S BOŽÍM KRÁĽOVSTVOM

Svojimi vlastnými slovami vyjadri nasledujúce myšlienky:

Hudba je významnou súčasťou života väčšiny z nás. A či sa už domnievame, že je to pravda, alebo nie, má na nás vplyv. Hudba nás môže duševne povznášať a povzbudzovať, keď sme na dne. Môže nás však i deprimovať a zrážať. Dotýka sa priamo našich emócií.

Hudba je tiež súčasťou nášho duchovného života. Hudbu a náboženstvo nemôžeme oddeliť do dvoch samostatných zásuviek. Spievame k Božej chvále a hudbou môžeme vyjadriť tiež svoje modlitby a svoju bolesť. Hudba je súčasťou bohoslužby – často jednou z jej najkontroverznejších súčastí, keď sa kresťania snažia posúdiť, aká hudba je k uctievaniu Boha „vhodná“. A ak nás hudba môže priviesť bližšie k Bohu, potom nás od neho môže tiež vzdialiť. Hudba, ktorá oslavuje hriech a sebecko, nás zvádza k prijatiu hodnotového systému hudobníka a pohľadu na svet skrze tento systém. Hudba, ktorú počúvame, môže mať rovnako ako všetky ostatné druhy zábavy vplyv na náš duchovný život, a preto by sme si ju mali starostlivo vyberať.

B. PREPOJENIE S ILUSTRÁCIOU V LEKCII

Najskôr niekoho požiadaj, aby prečítal alebo prerozprával príbeh z oddielu na sobotu.

Povedz: Toto je príbeh o obrátení, akých ste už pravdepodobne počuli mnoho – mladý človek z ulice nájde Ježiša, je zachránený, skoncuje s drogami, alkoholom a zločinom. Čo si však myslíte o novej službe Roba Wilsona ako „rapového evanjelistu“? Diskutujte o tom, či sa rapová hudba dá použiť ako nástroj k šíreniu evanjelia. Existujú hudobné štýly, ako je rap a hip-hop, ktoré by mohli byť „zlé“ sami o sebe, alebo im Boh žehná, pokiaľ texty hovoria o ňom? Povedz žiakom, aby nahlas prečítali biblické verše uvedené v príslušných oddieloch žiackych úloh a v metodickéj príručke. **Spýtaj sa: Aké pravidlá pre kresťanskú hudbu nám doporučujú tieto verše? Čo je úlohou kresťanskej piesne?**

C. PREPOJENIE SO ŽIVOTOM

Polož nasledujúcu otázku:

Keby ste plánovali bohoslužbu, ktorá by mala zapôsobiť na vašich neveriacich priateľov, akú hudbu by ste do nej zaradili? (Povedz žiakom, aby spontánne navrhovali piesne, interpretov atď.) Prečo by ste vybrali túto hudbu? Použili by ste bez rozpakov túto hudbu i pri bohoslužbe pre celý váš zbor?

5. APLIKÁCIE

A. APLIKAČNÁ AKTIVITA

Rozdaj papiere a ceruzky a požiadaj žiakov v triede, aby zostavili zoznam svojich 10 najobľúbenejších piesní. Povedz im, aby vedľa názvov piesní napísali K, pokiaľ sa jedná o kresťanskú pieseň/interpreta, alebo S, pokiaľ sa jedná o svetskú pieseň/interpreta. Rovnako im povedz, aby vedľa každého titulu nakreslili buď šípku smerujúcu nahor, ak sa jedná o pieseň, ktorá ich povzbudzuje či povznáša, alebo šípku smerujúcu nadol, ak v nich prebúda zlú náladu alebo ich deprimuje. Nakoniec ich požiadaj, aby pre piesne, ktoré podľa ich dojmu propagujú pozitívne hodnoty, ktoré sú v súlade s kresťanstvom (hoci piesne samy o sebe sú svetské), urobili znamienko + a pri piesni, ktoré propagujú negatívne hodnoty (napr. neviazaný sex, užívanie drog alebo alkoholu, deštruktívne správanie atd.), urobili znamienko - .

Odozva – Spýtaj sa: Keď sa pozriete na svoj zoznam, ste potešení tým, čo vidíte? Domnievate sa, že je to zoznam 10 najobľúbenejších piesní kresťana na ceste rastu? Vybrali ste si niektoré piesne, ktoré asi budete musieť zo svojho zoznamu vyškrtnúť? Sú oblasti, z ktorých by ste radi niektoré piesne do svojho zoznamu doplnili?

B. APLIKAČNÉ OTÁZKY

1. „Textom vôbec nevenujem pozornosť; vychutnávam si len hudbu a rytmus, takže je mi jedno, o čom piesne hovoria.“ Už ste niekedy počuli, ako niekto takto hovorí o svetskej hudbe? Čo si o tomto výroku myslíte?
2. Keď sa rozhodujete, akú hudbu budete počúvať, malo by vám záležať na tom, aký životný štýl vedú umelci? Je nesprávne podporovať niekoho, kto spieva dobré pesničky, ale vedie celkom nekresťanský životný štýl?
3. Čo si počať s rozdielnymi názormi starších a mladších ľudí v zbore na hudbu? Je táto záležitosť v vašom zbere zdrojom konfliktov? Pokiaľ áno, čo môžeme urobiť pre zmierenie generácií?
4. Je hudba súčasťou spôsobu, ako ty a tvoji priatelia definujete sami seba? Máš okolo seba skupinu priateľov, ktorí majú radi rovnakú hudbu ako ty? Čo táto hudba hovorí o vašej skupine a o tom, čo zastávate?

6. ZÁVER

ZHRNUTIE

Ukonči nasledujúcimi myšlienkami, ktoré vyjadri svojimi vlastnými slovami:

Hudba je dôležitá. Boh žehná hudbe a povzbudzuje nás, aby sme ju používali a radovali sa z nej. Musíme si však tiež uvedomiť, že v dnešnej kultúre s prevahou populárnej hudby sa odohráva veľa vecí, ktoré sa Bohu nepáčia a ktoré sa nedajú spájať s pozitívnou kresťanskou skúsenosťou. Ako kresťan na ceste rastu a posol Božieho kráľovstva budeš musieť ohľadne hudby, ktorú počúvaš, robiť závažné rozhodnutia. Preto by si vo svojich

rozhodnutiach mal dbať na to, aby ťa skôr privádzala bližšie k Bohu, než aby medzi tebou a Bohom stavala bariéry.